

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 mars 2023

610/2023

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om byggnadstekniska och funktionella krav för stallar för mjölkboskap vid byggnade som understöds

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 12 § 4 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) samt 13 § 5 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) sådant det lyder i lag 1328/2022:

1 §

Tillämpningsområde

Utöver vad som i övrigt anges i bestämmelser och föreskrifter om planering och uppförande av byggnader och byggnadernas brandsäkerhet samt djurskydd ska denna förordning tillämpas vid nybyggande, med nybyggande jämförbara utvidgningar eller omfattande grundlig renovering av stallar för mjölkboskap som beviljas stöd i enlighet med lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) eller lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011).

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *kalv* nötkreatur som är yngre än sex månader oavsett kön,
- 2) *kviga* ett minst åtta månader gammalt nötkreatur av honkön som inte har kalvat,
- 3) *ko* ett nötkreatur av honkön som har kalvat,
- 4) *mjölkko* en ko som i huvudsak hålls för mjölkproduktion,
- 5) *tjur* ett nötkreatur av hankön som är äldre än sex månader,
- 6) *ungdjur* nötkreatur som är 6–22 månader gamla,
- 7) *amko*, ko som ger di till kalvar som inte är hennes egen avkomma,
- 8) *stall för mjölkboskap* en byggnad där man håller nötkreatur för mjölkproduktion,
- 9) *båsladugård* ett stall för mjölkboskap där korna är uppbundna i båsar,
- 10) *lösdriftsstall* ett stall för mjölkboskap där nötkreaturen kan röra sig fritt för att äta, för att lägga sig och för att mjölkas, eller ha en separat mjölkningsstation,
- 11) *djurutrymme* ett utrymme i ett stall för mjölkboskap som bildas av området för nötkreaturens båsar och boxar och av mjölkningsavdelningen inklusive foderbord och gödselgångar,
- 12) *mjölkningsavdelning* en mjölkningsstation eller en station för automatisk mjölkning och ett väntrum för korna samt dithörande gångutrymmen,

13) *golv med fast underlag* antingen ett operererat enhetligt jämnt golv eller ett golv med gles perforering av vilket dräneringsöppningarna i genomsnitt upptar högst 15 procent,

14) *gödselgång* en gång för kor som förenar foderbordet och liggbåsen i ett lösdrifts-stall och från vilken gödseln rinner av eller avlägsnas mekaniskt,

15) *rasthage* ett område i djurstallets omedelbara närhet där djuren rastas regelbundet och där gödsel och avrinningsvatten samlas upp,

16) *bete* ett inhägnat växttäckte område på åker- eller skogsmark där djuren får röra sig fritt; gräset på betet kan också utgöra en del av djurens foder.

3 §

Allmänna krav

På brandsäkerheten för stallar för mjölkboskap tillämpas jord- och skogsbruksministeriets förordning om brandtekniska krav för byggnader som understöds (265/2019). Vid elavbrott ska produktionen och djurens välbefinnande kunna upprätthållas med hjälp av ett reservkraftssystem och vattentillgången säkerställas. Om ventilationen i ett djurutrymme är elberoende ska det finnas ett alarmsystem som varnar djurskötaren om elavbrott.

I genomsnitt ska nybyggda djurutrymmen ha en rumshöjd på minst 2,7 meter. I grundligt renoverade djurutrymmen ska rumshöjden vara tillräcklig i relation till djurens storlek.

Vid grundliga renoveringar och vid sådana utvidgningar där en utvidgning av djurutrymmen utgör mindre än 50 procent av det befintliga djurutrymmets yta och högst 50 kvadratmeter, kan de befintliga bås- och gångbredderna användas om inte annat följer av djur- och arbetarskyddsbestämmelserna eller andra bestämmelser.

Dimensioneringskraven för bås, liggområden, boxar, gödselgångar och andra gångleder för djuren samt foderbordsutrymmen finns i tabellerna 1–6 i bilagan.

4 §

Placering av stallar för mjölkboskap och transportrutter

Byggplatsen för ett stall för mjölkboskap ska väljas så att djuren har tillträde till bete eller rasthage. Rasthagen ska uppfylla de tekniska krav som anges i jord- och skogsbruksministeriets förordning om krav på miljöskydd för byggande som understöds (606/2023).

Den körväg som används av mjölkbilen ska vara avskild från transportvägen för stallgödsel. Gårdsbruksenhetens interna, inkommande och utgående trafik ska framgå av situationsplanen.

Gårdsplansområden som byggs för produktionen, områdenas areal, konstruktionslager och avledning av ytvatten ska framgå av ritningarna.

Djurutrymmet ska planeras så att ruttor för fodertransporter och foderbord inte korsar djurens gångvägar eller transportvägar för stallgödsel. Om detta inte kan åstadkommas i djurstallet av funktionella orsaker ska det där vägarna korsas byggas en lyftbro eller motsvarande för att säkerställa foderhygien.

5 §

Fönster, andra ljusöppningar och belysning

För att få in dagsljus i djurutrymmet ska det finnas fönster eller andra motsvarande ljusöppningar som utgör minst fem procent av djurutrymmets golvyta. Kraven på belysningsstyrka finns i tabell 9 i bilagan.

6 §

Lösdriftsstall

Antalet mjölkkor och övriga nötkreatur i ett lösdriftsstall får inte vara fler än antalet liggbås- eller boxplatser. Som mjölkplats räknas de liggbås- eller boxplatser som i planritningen finns utmärkta för mjölkproducerande kor eller sinkor. Mellan liggbåsen ska finnas båsavskiljare.

Lösdriftsstall utan liggbås ska planeras så att korna har ett liggområde med ströunderlag och ett separat foder- och utgödslingsområde.

Av projektbeskrivningen ska det framgå uppbindningsmöjlighet för djurens omvårdnad eller behandlingsåtgärder

Fördelningen av djurens bås och boxar samt antal och åldersklass för djur som hållas i gruppboxar ska markeras i planritningen. I djurutrymmet ska det finnas kalvnings- och sjukutrymmen, som ska märkas ut i planritningen med måttsättning även om dessa boxutrymmen placeras i en annan byggnad.

7 §

Golv i djurutrymmen

Golvkonstruktionen i djurens vistelse- och liggutrymmen ska vara så tätt att flytgödseln inte läcker ut till omgivningen. Djurens liggområden ska ha golv med fast underlag.

Dimensioneringskraven för stav- och spaltbredd i gödselgångar och andra utrymmen med spaltgolv finns i tabell 8 i bilagan.

8 §

Sjuk-, behandlings- och kalvningsboxar

Det ska för varje påbörjat 20-tal mjölkkor finnas minst en boxplats för kor som insjuknat, kräver vård eller ska kalva. Boxen ska finnas på en dragfri plats nära mjölkkningsstationen eller annars på en plats där mjölkningen av kon kan ske smidigt. Från boxen ska det finnas fri passage till ytterdörren.

Ytterligare ska det finnas en vårdplats för varje påbörjat 50-tal kvigor eller övriga nötkreatur.

En liggbåsplats räknas inte som sjuk- eller kalvningsplats. I en båsladugård kan högst hälften av de platser som krävs vara sjukbås.

En box kan vara en ensambox eller en gruppbox. Av projektbeskrivningen ska det framgå hur det är möjligt att dela in boxen i separat sjuk- och kalvningsutrymme om inte kalvningsutrymmet finns i en separat box. Delning av boxen får inte hindra djurens åtkomst till utfodrings- och drickplatser. Utfodrings- och drickplatser samt uppbindningsmöjlighet för den tid som behövs för djurens behandlingsåtgärder ska framgå av planritningen

Liggområdet i boxen ska ha ett tätt eller dränerat golv med fast underlag. I liggområdet får det finnas varken utgödslingsskrapa eller spalt- eller gallergolv.

Dimensioneringsraven för boxar finns i tabell 3 i bilagan.

9 §

Drickplatser

Alla djur ska ha ständig tillgång till rent dricksvatten som inte får vara fruset. Drickplatsen kan vara en vattenkopp eller ett vattenkar. I ett lösdriftsstall ska det finnas minst en drickplats för varje påbörjat antal sex mjölkkor. Övriga nötkreatur ska ha minst en drickplats för varje påbörjat 20-tal djur, dock så att en grupp på 10–20 djur ska ha minst två drickplatser.

Drickplatsernas minimiantal finns i tabell 7 i bilagan.

610/2023

10 §

Mjölkningsavdelning

Framför mjölkningsstationen ska det finnas ett samlings- och väntrum för den grupp kor som samtidigt kommer till mjölkningen med minst 1,5 kvadratmeter per enskild ko. Samlings- och väntrummet ska dimensioneras enligt mjölkningsstationen så att kons väntetid inte överstiger en timme. I en enhet med under 60 mjölkkor och i samband med en station för automatisk mjölkning kan samlings- och väntrummet utgöra en del av djurutrymmets vistelseområde.

11 §

Mjölkhgien

Ett mjölkrum får inte stå i direkt förbindelse med djurutrymmen eller andra rum från vilka gödsel eller smuts kan spridas till utrymmen för mjölkhantering. Utrymmen för mjölkhantering får stå i direkt förbindelse med mjölkningsstationen om stationen har separerats från djurutrymmena.

Väggar och golv i utrymmen för mjölkhantering ska vara lätta att rengöra och desinficera.

Ett stall för mjölkboskap ska förses med en separat ingång med sluss som möjliggör en barriär mot sjukdomsspridning

12 §

Rasthagar

Vid placeringen av rasthagar ska kraven i 4 § i statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014) beaktas.

Minimiarealen för en rasthage för nötkreatur är 6 m² per djur, men rastgårdens totalyta ska alltid vara minst 50 m². Om djuren vistas utomhus i grupper, ska det av projektbeskrivningen framgå för vilken gruppstorlek rasthagen är dimensionerat.

Rasthagens stängsel ska tåla den belastning som djuren utsätter det för och hålla djuren säkert i inhägnaden.

13 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 31 mars 2023.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om byggnadstekniska och funktionella krav för mjölkkestallar som understöds (405/2017).

Helsingfors den 29 mars 2023

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

Projektchef Maarit Hellstedt

Tabell 1. Dimensioner för bås i en båsladugård, båspallens lutning mot gödselgången 2–3 %

Djur	Båssets minimibredd ¹⁾ , mm	Kortbåssets minimilängd ²⁾ , mm	Långbåssets minimilängd ²⁾ , mm
Mjölkkko	1 200	1 650	2 000
Kvigor, ungdjur, ålder > 22 mån.	1 100	1 550	1 800
18–22 mån.	1 000	1 500	1 700
12–18 mån.	900	1 200	1 500
6–12 mån.	800	1 000	1 200

¹⁾ Med bredden på ett bås avses det horisontella måttet mätt från centrum till centrum av båsavskiljarna. Båsavskiljaren får minska bredden på båset med högst 65 mm.

²⁾ Med längden på ett bås avses avståndet mellan foderbordets eller fodertrågets och båssets gränslinje och båssets och gödselgångens eller gödselrännans gränslinje

Tabell 2. Dimensioner för ensambox för kalvar som är under 2 månader gamla

	Minimiyta, m ²	Den kortare sidans minimilängd, mm ¹⁾
Kalv < 2 mån.	1,6	1 100

¹⁾ Inre mått: angivet värde minus högst 5 procent.

Tabell 3. Gruppbox för köttboskap, minimiyta beräknat enligt boxens inre mått, m²

	Box utan gödselgång, ströbädd, m ² /djur	Ströbädd och gödselgång m ² /djur	
		Liggområde	Total yta, inkl. gödselgång
Mjölkkor		6,0	8,5
Kvigor, ungdjur, > 22 mån.	6,0	4,0	6,0
Ungdjur, 18–22 mån.	4,4	3,1	4,4
Ungdjur, 9–18 mån.	3,7	2,6	3,7
Ungdjur, 6–9 mån.	3,0	2,0	3,0
Kalvar 3–6 mån.	2,3	1,1	2,5
Kalvar 1–3 mån.	1,8	1,0	2,0
Sjuk-, behandlings- och kalvningsboxar för kor ¹⁾	11,0	7,0	11,0
Amkor och 2-3 kalvar ¹⁾	16	10	16
Sjukboxar, kvigor, ungdjur > 12 mån. ²⁾	10,0	6,0	10,0
Sjukboxar, ungdjur > 12 mån. ³⁾	6,0	3,4	6,0

¹⁾ Den kortare sidans längd ska vara minst 3,0 meter.

²⁾ Den kortare sidans längd ska vara minst 2,7 meter.

³⁾ Den kortare sidans längd ska vara minst 2,2 meter.

Tabell 4. Dimensioner för liggbås i ett lösdriftsstall, båspallens lutning mot gödselgången 2–5 %

Djurens ålder, mån.	Liggbåsets minimibredd ¹⁾ , mm	Liggbåsets minimilängd ²⁾ , en båsråd, mm	Liggbås, huvudena mot varandra, minimibredd ³⁾ , mm
> 22	1 200	2 800	2 600
18–22	1 100	2 600	2 200
12–18	1 000	2 450	2 100
6–12	900	2 150	1 950
2–6	800	1 700	1 600

¹⁾ Med bredden på ett bås avses det horisontella måttet mätt från centrum till centrum av båsavskiljarna. Båsavskiljaren får minska bredden på bålet med högst 65 mm.

²⁾ Med längden på ett liggbås avses avståndet mellan båssets framdel eller väggens insida och båssets och gödselgångens gränslinje.

³⁾ Liggbåset är öppet i huvudändan så att kon kan sträcka huvudet över till motliggande bås, foderbord eller gödselgången.

Tabell 5. Minimidimensioner för gångar i ett lösdriftsstall för mjölkboskap och ungdjur, inredning som minskar gångens bredd såsom vattenkar eller koborste ökar kravet på tvärgångens bredd med 1 200 mm och på gång i längdriktningen med 600 mm

Djurens ålder, mån.	> 22 mån.	18–22 mån.	12–18 mån.	6–12 mån.	2–6 mån.
Gödselgång, mellan en eller två liggbåsrader, mm	2 600	2 100	1 800	1 500	1 200
Gödselgång vid foderbord, 1–2 liggbåsrader, mm	3 600	3 100	2 800	2 400	2 100
Gödselgång vid foderbord, 3 liggbåsrader, + 2-radig om båsen öppnas mot foderbord, mm	4 000	3 200	3 000	2 600	2 300
Tvärgång vid ändan av djuravdelningen eller invid gavelväggen, minst, mm ¹⁾	1 800	1 500	1 200	1 200	1 200
Tvärgång, mm ¹⁾	2 400	2 100	1 800	1 800	1 200

¹⁾ Högst 25 liggbås per tvärgång.

Tabell 6. Kraven på minsta bredd per djur vid foderbord i ett lösdriftsstall, mm

	Foderbordskantens längd per djur, mm		Utfodringsplats, öppningens minimibredd	Ätbås vid foderbord	
	Utfodring med intervall eller begränsning	Kontinuerlig utfodring, obegränsad		bredd, mm	längd, mm
Kor och kvigor > 600 kg	750	400	220	800	1 600–1 650
Ungdjur	500	300	150	600	1 500

Tabell 7. Minimiantal drickplatser; vattenkarets kantlängd är 100 mm för kor och 50 mm för övriga nötkreatur, vilket motsvarar drickplatsen för ett djur

Mjölkkor Antal kor, st	Drickplatser minst, vattenkopp eller motsvarande, st.	Vattenkarets kantlängd minst 100 mm per ko, mm
1–6	1	600
6–12	2	600–1 200
12–18	3	1 200–1 800
18–24	4	1 800–2 400
osv.		

Övriga nötkreatur Antal ungdjur, st.	Drickplatser minst, vattenkopp eller motsvarande, st.	Vattenkarets kantlängd minst 50 mm per djur, mm
1–10	1	500
11–20	2	550–1 000
21–40	2	1 050–2 000
41–60	3	2 050–3 000
61–80	4	3 050–4 000
osv.		

Tabell 8. Dimensioner för spaltgolv

Djurens ålder, mån.	Stavbredd, minst, mm	Spaltbredd, mm
Fullvuxna > 22 mån.	120	35–40
18–22 mån.	110	35
12–18 mån.	100	35
6–12 mån.	90	30–35
< 6 mån.	70	25–30

Stav- och spaltbredden får avvika med högst 5 millimeter. Nivåskillnaden mellan övre ytan på intilliggande spaltgolvstavar får vara högst 5 millimeter.

Tabell 9. Minsta belysningsstyrka i djur- och mjölkningsavdelningarna i stallar för mjölkboskap

Utrymme	Lux [lx]
Allmänbelysning i djurutrymmen	150 ¹⁾
Mjölkningsstation	250 ²⁾
Ungdjurens utrymmen	100 ¹⁾

¹⁾ På två meters höjd.

²⁾ Vid juvernivå.